

Enrollment No: _____

Exam Seat No: _____

C.U.SHAH UNIVERSITY

Winter Examination-2015

Subject Name: Cost Accounting-I

Subject Code: 4CO05CAC1

Branch: B.Com. (Gujarati)

Semester: 5 Date: 09/ 12/ 2015 Time: 2:30 To 5:30

Marks: 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
- (4) Assume suitable data if needed.

- Q-1 Attempt the following questions: (14)**
- a) નીચેના પૈકી કઈ પડતર ની પધ્ધતિ નથી? (01)
- A) સીમાંત પડતર પધ્ધતિ C) બેચ પડતર પધ્ધતિ
B) જોબ પડતર પધ્ધતિ D) કરાર પડતર પધ્ધતિ
- b) સિમેન્ટ ઉદ્યોગ માં પડતર ની કઈ પધ્ધતિ નો ઉપયોગ થાય છે? (01)
- A) સેવા પડતર C) એકમ પડતર
B) પ્રક્રિયા પડતર D) કરાર પડતર
- c) નીચેના પૈકી કયો હિસાબી રેકોર્ડ છે? (01)
- A) બિનકાર્ડ C) માલસામાન માગણી પત્રક
B) સ્ટોર્સ ખાતાવહી D) ઉપર જણાવેલ બધા
- d) જો શરૂ નો સ્ટોક રૂ. ૨૦,૦૦૦, ખરીદી રૂ. ૬૫,૦૦૦ અને છેવટ નો સ્ટોક રૂ. ૧૦,૦૦૦ હોય તો માલસામાન ફેરબદલી દર કેટલો હશે? (01)
- A) ૫ વખત C) ૧ વખત
B) ૩ વખત D) ૩.૫ વખત
- e) કઈ પધ્ધતિ માં આખરસ્ટોક ની કિંમત ચાલુ બજાર ભાવની કિંમત નજીક હોય છે? (01)
- A) ફિફો પધ્ધતિ C) ભારિત સરેરાશ પધ્ધતિ
B) લિફો પધ્ધતિ D) નિષ્ચિત ભાવ પધ્ધતિ
- f) કઈ પધ્ધતિ માં પહેલા ખરીદેલો માલ સ્ટોક માં રહે છે? (01)
- A) ભારિત સરેરાશ પધ્ધતિ C) ફિફો પધ્ધતિ
B) પ્રમાણ ભાવ પધ્ધતિ D) લિફો પધ્ધતિ
- g) નીચેના પૈકી કઈ યોજના “ઉત્તેજન વેતન પ્રથા નથી? (01)
- A) હેલ્સી યોજના B) રોવેન યોજના

- C) લઘુતમ વેતનની ખાતરી સાથે કાર્યવેતન પ્રથા
D) જૂથ બોનસ અથવા નફાભાગ યોજના
- h) નીચેના પૈકી કયું પગલું મજૂરફેરબદલી દર ઘટાડવામાં ઉપયોગી નથી? (01)
- A) કામદાર સંઘો પર સંપૂર્ણ પ્રતિબંધ
B) પસંદગી ની વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિ
C) સંતોષકારક કાર્યની પરિસ્થિતિ ની જોગવાઈ
D) ગ્રેચ્યુઈટી અને પ્રોવિડંટ ફંડ ના લાભો આપવા
- i) નવા નિમાયેલા કામદારો ની સંખ્યા શોધો (01)
મહિનાની શરૂઆત માં કામદારો ની સંખ્યા	૧,૯૦૦
મહિનાના અંત માં કામદારો ની સંખ્યા	૧,૧૦૦
મહિના દરમિયાન છુટા થયેલા કામદારો ની સંખ્યા	૧૮૦
સંયુક્ત પદ્ધતિ મુજબ ફેરબદલી દર	૨૩.૬%
- A) ૯૦
B) ૭૫૦
C) ૧૫૦૦
D) ૧૭૪
- j) સેવા વિભાગો ના ખર્ચ ની ફાળવણી કરવા કઈ પદ્ધતિ નો ઉપયોગ થાય છે? (01)
- A) લઘુતમ વર્ગ પદ્ધતિ
B) પ્રત્યક્ષ પદ્ધતિ
C) તુલના પદ્ધતિ
D) આલેખ રજૂઆત પદ્ધતિ
- k) અર્ધ ચલિત ખર્ચો નું પૃથક્કરણ કરવા માટે કઈ પદ્ધતિ નો ઉપયોગ થાય છે? (01)
- A) યુગપત સમીકરણ
B) પરોક્ષ પદ્ધતિ
C) ઉચ્ચ અને નિમ્ન આંક ની પદ્ધતિ
D) પ્રયત્ન અને ભૂલ ની પદ્ધતિ
- l) નીચેના માંથી કઈ પદ્ધતિ પણ પુનરાવર્તિત ફાળવણી ની પદ્ધતિ છે? (01)
- A) સરેરાશ પદ્ધતિ
B) આલેખ રજૂઆત પદ્ધતિ
C) પરોક્ષ પદ્ધતિ
D) પ્રયત્ન અને ભૂલની પદ્ધતિ
- m) નીચેની માહિતી ને આધારે કુલ કારખાના પડતર કઈ હશે? (01)
- A) પ્રત્યક્ષ માલસામાન + પ્રત્યક્ષ મજૂરી + બધા પરોક્ષ ખર્ચ
B) પ્રાથમિક પડતર + રૂપાંતર પડતર + અર્ધતૈયાર માલનો શરૂ નો સ્ટોક
C) પ્રાથમિક પડતર + રૂપાંતર પડતર - અર્ધતૈયાર માલનો આખર નો સ્ટોક
D) કારખાના પડતર + અર્ધતૈયાર માલનો શરૂ નો સ્ટોક - અર્ધતૈયાર માલનો આખર નો સ્ટોક
- n) પ્રાથમિક પડતર એટલે? (01)
- A) પ્રત્યક્ષ માલસામાન + પ્રત્યક્ષ મજૂરી
B) પરોક્ષ માલસામાન + પરોક્ષ મજૂરી
C) પ્રત્યક્ષ માલસામાન + પ્રત્યક્ષ મજૂરી + કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ
D) ઉપર માંથી એક પણ નહીં

Attempt any four questions from Q-2 to Q-8

Q-2 Attempt all questions (14)

- A) પડતર હિસાબી પધ્ધતિ ના ફાયદા લખો (07)
B) પડતર હિસાબી પધ્ધતિ ઓ સમજાવો (07)

Q-3 Attempt all questions (14)

- A) 'અ' અને 'બ' પ્રકાર ના માલસામાન નીચે પ્રમાણે ઉપયોગ માં લેવામાં આવે છે. (07)

સરેરાશ વપરાશ ૧,૦૦૦ એકમ

ઓછા માં ઓછો વપરાશ ૮૦૦ એકમ

વધારે માં વધારે વપરાશ ૨,૧૦૦ એકમ

વરદી જથ્થો 'અ' ૮,૪૦૦ એકમ

'બ' ૧૪,૦૦૦ એકમ

માલ મેળવતા લાગતો સમય 'અ' = ૬ થી ૮ અઠવાડિયા

'બ' = ૩ થી ૫ અઠવાડિયા

બન્ને પ્રકાર ની માલસામાન માટે ગણતરી દર્શાવી શોધો.

1) વરદી સપાટી

2) લઘુત્તમ સપાટી

3) ગુરુત્તમ સપાટી

- B) નીચેની માહિતી પરથી EOC સરેરાશ સ્ટોક, માલસામાન ફેરબદલી દર અને ફેરબદલી મુદત શોધો. (07)

વાર્ષિક વપરાશ ૮,૦૦૦ એકમો

એકમદીઠ કિંમત રૂ. ૩૦

વરદી મૂકવાનો ખર્ચ રૂ. ૧૫

એકમદીઠ વાર્ષિક વહન ખર્ચ ૧૦%

શરૂ નો સ્ટોક રૂ. ૭,૫૦૦

છેવટ નો સ્ટોક રૂ. ૧૨,૫૦૦

ખરીદી રૂ. ૬૫,૦૦૦

Q-4 Attempt all questions (14)

- A) એક ઉત્પાદક પેઢી ના માર્ચ, ૨૦૧૫ ના રોજ પૂરા થતા ત્રણ માસ ના ઉત્પાદન અંગે કાચા માલની આવક- (07)

જાવક ની માહિતી નીચે મુજબ છે.

જાન્યુ ૧: શરૂઆત ની બાકી ૨૦૦ કિલો રૂ. ૨ ના ભાવે

" ૪: પૂરો પાડેલ માલ ૧૦૦ કિલો

ફેબ્રુ	૧: માલ ની ખરીદી	૩૦૦ કિલો	રૂ.૨.૫ ના ભાવે
	૭: પૂરો પાડેલ માલ	૨૦૦ કિલો	
	૨૭: પૂરો પાડેલ માલ	૧૦૦ કિલો	
માર્ચ	૫: માલ ની ખરીદી	૨૦૦ કિલો	રૂ.૩ ના ભાવે
	૧૮: પૂરો પાડેલ માલ	૧૫૦ કિલો	

ઉપર ની માહિતી પરથી લિફ્ટો પધ્ધતિ પ્રમાણે સ્ટોક પત્રક તૈયાર કરો. અને તા. ૩૧-૩-૨૦૧૫ ના રોજ સ્ટોક ની કિંમત જણાવો.

B) નીચે આપેલી વિગતો પરથી યાંત્રિક કલાક દર ની ગણતરી કરો. (07)

ખાતા નુ ભાડું (યંત્રે રોકેલી જગ્યા ખાતા નો ૧૬ ભાગ) /	રૂ. ૧૮,૦૦૦(વાર્ષિક)
વીજળી	રૂ. ૧૫૦
વીમો	રૂ. ૮૦૦

યંત્ર ની કિંમત રૂ. ૭૨,૦૦૦, તેની અંદાજ ભંગાર કિંમત રૂ. ૬,૦૦૦ છે.

યંત્ર વર્ષ માં ૨,૦૦૦ કલાક ચાલશે.

તેના આયુષ્ય દરમિયાન સમારકામ ખર્ચ રૂ. ૨૨,૦૦૦ થશે.કલાકે ૫ યુનિટ યુનિટદીઠ ૪૦ પૈસા લેખે પાવર નો વપરાશ કરે છે.

યંત્ર નું આયુષ્ય ૨૨,૦૦૦ કલાક નું રહેશે.

Q-5 **Attempt all questions** (14)

A) PQR Ltd. ની નીચેની માહિતી પરથી યોગ્ય આધાર લઈ પરોક્ષ ખર્ચ ની ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક બનાવો.: (14)

સંયુક્ત ખર્ચો નીચે મુજબ હતા:

મોટિવ પાવર	રૂ.૪,૦૦૦	કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ	રૂ૬,૭૫૦
લાઈટિંગ	રૂ ૧,૫૦૦	કેન્ટીન ખર્ચ	રૂ ૭૫૦
સુપરવિઝન ખર્ચ	રૂ૧૨,૫૦૦	ભાડું અને વેરા	રૂ૧,૫૦૦
શિરોપરી માલ	રૂ ૩,૭૫૦	કામદાર વીમા યોજનામાં ફાળો	રૂ૩,૧૨૫
મરામત નિભાવ ખર્ચ	રૂ ૮,૭૫૦		

અન્ય માહિતી:

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગો			સેવા વિભાગો	
	A	B	C	X	Y
રોકેલી જગ્યા (ચો.ફૂટ)	૨,૨૫૦	૨,૨૫૦	૧,૫૦૦	૭૫૦	૭૫૦
મિલકત ની કિંમત (રૂ)	૧,૮૭,૫૦૦	૧,૨૫,૦૦૦	૬૨,૫૦૦	૩૭,૫૦૦	૨૫,૦૦૦
ઇલેક્ટ્રિસિટી કિલોવોટ	૬,૨૫૦	૫,૦૦૦	૩,૭૫૦	૨,૫૦૦	૨,૫૦૦
કામદારો ની સંખ્યા	૭૫૦	૭૫૦	૫૦૦	૨૫૦	૨૫૦
પ્રત્યક્ષ માલ (રૂ)	૧૫,૦૦૦	૨૦,૦૦૦	૨૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ)	૨૫,૦૦૦	૩૫,૦૦૦	૪૦,૦૦૦	૧૦,૦૦૦	૧૫,૦૦૦

સેવા વિભાગ X ના ખર્ચા ૫:૭:૮:૩ અને

સેવા વિભાગ Y ના ખર્ચા ૬:૩:૧ માં ફાળવવા ના છે.

Q-6 (A) Attempt all questions (14) (07)

એક કારખાનામાં વર્ષ દરમિયાન શરૂઆતમાં ૪,૮૮૦ કામદારો હતા અને વર્ષને અંતે ૫,૧૨૦ કામદારો કામ કરતા હતા. વર્ષ દરમિયાન ૩૦૦ કામદારો છૂટા થયા હતા અને ૫૪૦ કામદારો નવા જોડાયેલા હતા ; જેમાંથી ૩૪૦ કામદારો નવી ઊભી કરેલી જગ્યાએ લેવામાં આવ્યા હતા.

છૂટા થયેલા કામદારોની પદ્ધતિ, પુનઃસ્થાપના પદ્ધતિ અને સંયુક્ત પદ્ધતિ પ્રમાણે મજૂર ફેરબદલી દર શોધો.

(B) એક કારખાનામાં X, Y અને Z એમ ત્રણ કામદારો છે. એક જોબ તૈયાર કરવાનો પ્રમાણ સમય ૫૦ કલાક આપેલ છે. એક કલાક નો વેતન દર રૂ. ૨ આપવામાં આવે છે. (07)

X તે કામ પૂરું કરવામાં ૩૦ કલાક લે છે.

Y તે કામ પૂરું કરવામાં ૪૦ કલાક લે છે.

જ્યારે Z ૫૫ કલાક લે છે.

કાર્ય વેતન પ્રથા અને હેલ્સી બોનસ પદ્ધતિ મુજબ શું વેતન ચુકવાશે ?

Q-7 (A) Attempt all questions (14) (14)

ABC મેન્યુફેક્ચરિંગ લિમિટેડ ના ચોપડામાંથી ૨૦૧૫ ને લગતા નીચેના આંકડાઓ પ્રાપ્ત થાય છે.

રૂ.

માલસામાનની પડતર

૩,૦૦,૦૦૦

પ્રત્યક્ષ મજૂરી

૨,૫૦,૦૦૦

કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા	૧,૫૦,૦૦૦
વહિવટી ખર્ચા	૧,૭૫,૦૦૦
વેચાણ ખર્ચા	૧,૦૫,૦૦૦
વિતરણ ખર્ચા	૭૦,૦૦૦
વેચાણ	૧૨,૬૦,૦૦૦

૨૦૧૧ માં ઓર્ડર મુજબ એક કામ શરૂ કર્યું અને નીચેના ખર્ચાઓ કરવામાં આવ્યા:

માલસામાન	રૂ. ૪,૦૦૦
મજૂરી	રૂ. ૨,૫૦૦

એમ ધારી લો કે ૨૦૧૬ માં કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા ૨૦% વધ્યા છે. વિતરણ ખર્ચા

૧૦% થી ઘટ્યા છે. વહિવટી અને વેચાણ ખર્ચાઓ દરેક ૧૦% થી વધ્યા છે. ૨૦૧૫ ના જેટલો જ નફા નો દર કમાવા કેટલી વેચાણકિંમત રાખવી જોઈએ?

કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચા પ્રત્યક્ષ મજૂરી પર તેમજ વહિવટી, વેચાણ અને વિતરણ ખર્ચા કારખાના પડતર પર આધારીત છે.

- Q-8** **Attempt all questions** (14)
- (A) ફિફો (FIFO) પદ્ધતિ સમજાવો (07)
- (B) પડતર ના તત્વો પર નોંધ લખો. (07)

